پەندی پێشینان

هەوێنی هەڵبەستی شاعیران

نمونەی ئەم کارە لە ئەدەبی دراوسێکا نماندا هەیە

وەك (امثال وحكم)**ی دیبە خودا و** (مثلها و حكمتها) **رحیم عەفیفی**

لە فارسیدا

یا لە زمانی عەرەبیدا (مجمع الامثال)**ی مەیدانی**

بەڵام لە کوردیدا کتێبێکی وامان وە بەرچاو نەکەوتووە.

سەرچاوە / ئەنتەرنێت

پەندی : (**پاش باران کەپەنك**)

پیرە مێرد :

ئەمڕۆ پێویستە تۆ بە دۆست دەرچی
کە باران نەما کە پەنك بـــــــۆ چی؟

مەلا غەفور:

کەی پاش بــــــارانێ کە پەنك دابە؟
نۆشداروو لە پاش مەرگی سوهرابە

سۆران :

لە کاتی خۆیدا کــارت بنوێنە
حەیفەو داخەکەم بایەخی نییە
سۆران! ئەگەر کار لەکار ترازا
لە پاش باران کە پەنك چییە؟

ئاوات :

هات بەهار ئەمما لە پاش بارانێ بۆ چیمە کە پەنك؟
یا لە پاش مردن چ سودێکی هەیە ئـــــــــاوی بەقا؟

حاجی قادری کۆیی:

عەجەبا بۆ چی ئەهلی موڵکی عێراق
ئیتتیفاقی بەدەل دەکەن بە نیفاق؟
بۆ ئەمیرانی غەیرە دەبنە گزیر
نەك لە خۆیان یەکێك بێتە ئەمیر
ئێستەکەش فرسەتە گەلی یاران
کە پەنك بۆ چیە لە پاش باران؟

زریان :

هەرچیت لەدەست چو نەکەیت بۆی بگریت
ئاخ و داخ کەیت و ماتەمی بگریت
ئەو ئاخ و داخ و شین وگریانە
وەکو فەرەجی لە دوای بارانە!

پەندی: (**عومری سەگی هار چل شەوە**.)

پیرە مێرد:

سەگی هار چلەی تەواو بوو ئەمرێ
هەرچی توشی هات بۆیە ئەیگرێ

مەلا غەفور:

ئەی خوێن مژی گەل! تازووە بمرە
دەڵێن سەگی هار چل شەوی عەمرە

سەلام:

ئەو نەو غەزالە لە دەستم دەرچوو
چی ئەوێ لەمن ڕەفیقی بەدخوو؟
بەسیەتی بیکا تەلیسم و جادوو
بێ کەڵکە لەلام مرەو حایوحوو
چل شەوی عەمرە ئەڵێن سەگی هار

هەژار:

خوێن بمژە پێستم لە دار هەڵێنە
لەسەر من ئێستا هێزت بنوێنە
جەمی دوا ڕۆژی تۆشەو ئیستیعمار
چل شەوە مەودای ژینی سەگی هار

هەژار:

حەزیای خوێن مژی هەژاران
بە گەل دەکەین بەردەباران
ڕێ نادەین خەونیش ببینێ
کە زل بوو لەسەر زەمینێ
لێی حەرام دەکەین ئەو خەوە
عەمری سەگی هار چل شەوە

زریان:

کاری زۆر جوانە خودای پەروەردگار
دایناوە چل شەو عەمری سەگی هار

پەندی : (تێر ئاگای لە برسی نییە)

پیرە مێرد:

پیاوی تێر ئاگای لەبرسی نییە
بە ماڵ ئەخورێ، هیچ ترسی نیە

مەلا غەفور:

ئەگەر قسەی حەق لە من دەپرسی
تێرئاگای نییە هەرگیز لە برسی

سۆران :

دنیا نەفسی نەفسییە

کەس غەمی کەسی نییە

عەجەب غەوغایە سۆران

تێر گوێی لە برسی نییە

حەمدی :

بە گوێی هەمڕازی تۆدا ئـــــــــاشنا نابێ فوغانی من

لە برسی قەت نە پرسی ئەو کەسەی تێری تەماعاتە

موفتی :

بەشەر موحتاجی بەرگ و چێشت و نانە

نەفس حوکمی بەسەرمانا ڕەوانە

چ تەگبیرێ ئەکەی فەرمو بزانە

چیە دەرمانی ئەم دەردە گرانە

خولاسە گەر قسەی راستی ئە پرسی

ئەوەی خۆی تێرە ناپرسێ لە برسی

موفتی :

ئیتر ئەوانەی وان لەسەر کورسی

تێرن ناپرسن لە حاڵی برسی

زریان:

هەر دەوڵەمەندێ لە خوا نەترسێ
چلۆن ئەحواڵی بـــــــرسی ئە پرسێ؟

پەندی: (**دەستی ماندو لەسەر زگی تێرە**)

پیرە مێرد:

بە کردەو کۆشی تێکۆشە وەك شێر
دەستی ماندووە لەسەر زگی تێر

پیرەمێرد:

مەعاشی بەلاش بێ پیتەو بێ خێر
دەستی ماندووە لەسەر زگی تێر

مەلا غەفور:

سەرباری خەڵکە تەمبەڵی بێ خێر
دەستی ماندووە لەسەر زگی تێر

سۆران:

بە لەونی خاوێن بۆ ژین تێکۆشە
عارەق برێژە کەوسەر بنۆشە
بە وێنەی سۆران تا ژین نەبوە دێر
دەست ماندو دانێ لەسەر زگی تێر

ئاوات:

لەسەر زگ چۆنی دانێم دەستی ماندوو

زگی تێرم نیە بـــــــــــرسیم هەموو دەم

حاجی قادر:

تەمبەڵی کاری حیز و بێ خێرە

دەستی ماندوو لەسەر زگی تێرە

حەقیقی:

ڕۆڵە خۆ کۆکەوە پایزە و گژەگژ

تا پەیا نەبووە پروشەو تەم و مژ

دەستی ماندو سەبەبە بۆ سکی تێر

زۆر بووە شەڕ بووەتە مایەی خێر

زریان:

هەرگیز لەکارت مەبە تورەو پەست

سکت تێرنابێت ماندو نەبێ دەست

پەندی : (دەنگی دەهۆڵ لە دور خۆشە)

مەلا غەفور:

بێتامە گەلێ شتی سپی و سۆڵ
هەر لە دور خۆشە ئاوازی دەهۆڵ

سۆران:

هەتا لەکارێ ورد نەبیتەوە
خۆزگە مەخوازە هەرگیز بەو بەشە
سۆران هەر لۆتی زۆر چاك دەزانێ
کە دەنگی دەهۆڵ لە دوور چەند خۆشە

ئەدەب:

گوتم با کەم بناڵێنم نەڵێم دەردم بەکەس چاکە
گوتی ناڵینی جار جارت لە دور بێ وەك جەرەس چاکە

سەلام:

نزیك مەبنەوە لە تەپڵ و لەدەف
هەر لە دور خۆشە ئاوازی دەهۆڵ

قانع :

ئەی ڕۆڵە ئەدەب نرخی نییە مەیکە بە پیشە
لەحنەت لە شیعر یا لە هونەر کەی ئەمە ئیشە؟
ئاوازی دەهۆڵ دەنگی لە دور خۆشە کە نیشە
ڕۆژگار لەگەڵت نایە زەماوەندی کەریشە
قانع بە بەبەدبەختی وکوو دەستەیی یاران

زریان :

دەزانیٚ ئەوەی خاوەنی عەقلٚ و هۆشە
دەنــگی دەهۆڵ تەنها لە دورۆ خـــۆشە

پەندی : (گلۆڵەم کەوتە لیٚژیٚ کەس خاسیەتم نابیٚژیٚ)

مەلا غەفور:

ئەگەر گلۆڵەی تۆ کەوتە لیٚژیٚ
بە تەما مەبە کەس چاکەت بیٚژیٚ

بیٚکەس :

وا گلۆڵەی کەوتە لیٚژی باوی ئیستیعمار نەما
هیچ کەسیٚ ئیتر بە زوڕناو تەپڵی ئەو هەڵنا پەڕیٚ

ئەحمەد موختار جاف:

ئەی خودا تاکەی لە دەرحەق من وەفاو مەیلی نیە؟
بۆچ گلۆڵەی بەختی من هەر روو لە جێگەی لێژ ئەکا؟

چرۆستانی:

ئەگەر کێوی دەبێ بتوێیتەوە نۆرەی نەهاتت دێ
گلۆڵەت کەوتە لێژی مان و ژینت مردن و ژانە

ئاوات:

ئەمڕۆ گلۆڵەی من کەوتۆتە سەرەو لێژی
هیچ کەس نییە خاس بێژێ تا خۆم کەمە قوربانی

زریان:

بێ وەفا چەندە بۆی چاکبیت وەك براو باوك و ڕۆڵەت
ئـەوەنـدە چـاکەت دەبـێـژێ کـەوتـە لێـژی گـلۆڵەت!